

Bruxelles, 16. prosinca 2024.
(OR. en)

16175/24

COTER 237
COPS 640
RELEX 1506
CT 126

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	16173/24
Predmet:	Zaključci Vijeća o jačanju vanjskih i unutarnjih veza u borbi protiv terorizma i nasilnog ekstremizma

Za delegacije se u Prilogu nalaze Zaključci Vijeća o jačanju vanjskih i unutarnjih veza u borbi protiv terorizma i nasilnog ekstremizma kako ih je odobrilo Vijeće na sastanku održanom 16. prosinca 2024.

Zaključci Vijeća o jačanju vanjskih i unutarnjih veza u borbi protiv terorizma i nasilnog ekstremizma

Uvod

1. Vijeće naglašava da terorizam i nasilni ekstremizam, u svim svojim oblicima i bez obzira na podrijetlo, i dalje predstavljaju veliku prijetnju sigurnosti Europske unije i njezinih država članica. U skladu sa Strateškim kompasom za sigurnost i obranu iz 2022. koji je potvrdilo Europsko vijeće, Komisijinom Strategijom za sigurnosnu uniju iz 2020. i Agendom EU-a za borbu protiv terorizma, Vijeće ponovno potvrđuje svoju nepokolebljivu odlučnost da zaštiti građane EU-a od takvih prijetnji, podupre i zaštiti žrtve terorizma te pruži potporu partnerskim zemljama u nastavku rada na sprečavanju i suzbijanju terorizma i nasilnog ekstremizma. Vijeće ponovno potvrđuje svoje temeljne vrijednosti i načela ukorijenjene u međunarodnom pravu, osobito međunarodnom pravu o ljudskim pravima i humanitarnom pravu, te isto tako potvrđuje da je jedini održivi odgovor na terorizam i nasilni ekstremizam onaj koji se temelji na demokraciji, vladavini prava, transparentnosti, preuzimanju odgovornosti i rodnoj osjetljivosti. Ponavlja da te temeljne vrijednosti i načela ostaju okosnica angažmana EU-a i njegovih država članica u borbu protiv terorizma i sprečavanje i suzbijanje nasilnog ekstremizma.

2. Vijeće naglašava da procjene i obveze iz zaključaka Vijeća od 20. lipnja 2022. o razmatranju vanjske dimenzije prijetnje od terorizma i nasilnog ekstremizma koja se stalno mijenja vrijede i dalje. Zajedno s ranijim zaključcima Vijeća od 15. lipnja 2020., 19. lipnja 2017. i 9. veljače 2015., oni tvore čvrst i dosljedan politički okvir za ambiciozan europski angažman na globalnoj razini u području borbe protiv terorizma te sprečavanja i suzbijanja nasilnog ekstremizma. Vijeće primjećuje da taj okvir dopunjuje politike EU-a i država članica o unutarnjim aspektima borbe protiv terorizma, kako je ponajprije utvrđeno u zaključcima Vijeća od 9. lipnja 2022. o zaštiti Europljana od terorizma i zaključcima Vijeća od 12. prosinca 2024. o budućim prioritetima za jačanje zajedničkih napora Europske unije i njezinih država članica u borbi protiv terorizma.
3. U vezi sa zaključcima Vijeća od 9. i 10. lipnja 2011. o jačanju veza između unutarnjih i vanjskih aspekata borbe protiv terorizma, Vijeće napominje da je prijetnja od terorizma i nasilnog ekstremizma otad postala sve raznovrsnija i fragmentirana te da se stalno mijenja zbog vanjskih i unutarnjih čimbenika. EU i njegove države članice znatno su proširile i ojačale alate koji su im na raspolaganju kako bi odgovorili na stalni razvoj te prijetnje. Ovim zaključcima Vijeće nastoji doprinijeti sveobuhvatnoj politici EU-a u području borbe protiv terorizma te sprečavanja i suzbijanja nasilnog ekstremizma kojom bi se na koordiniran i učinkovit način uzeli u obzir vanjski i unutarnji aspekti terorizma i nasilnog ekstremizma uz maksimalno povećanje sinergije i učinkovite upotrebe resursa.

Prijetnja od terorizma i nasilnog ekstremizma koja se stalno mijenja

4. Vijeće ponovno ističe da se prijetnja od terorizma i nasilnog ekstremizma stalno mijenja i da ima izravne i neizravne posljedice na sigurnost EU-a i njegovih građana. Daiš, Al Qaida i njihovi ogranci i dalje su glavna teroristička prijetnja, i u EU-u i na globalnoj razini. Vijeće s osobito velikom zabrinutošću primjećuje uspon Daiša u pokrajini Khorasan (ISKP), kojemu je sjedište u Afganistanu i koji je prisutan u susjednim područjima, uključujući središnju Aziju, kao i njegovu sve veću sposobnost da potakne i provodi vanjske operacije, među ostalim u Europi. Osim toga, povećava se teroristička prijetnja u Africi, pri čemu Daiš, Al Qaida i njihovi ogranci i drugi nedržavni akteri iskorištavaju lokalne sukobe te društvenu, političku i gospodarsku nestabilnost. Posebno zabrinjava pogoršanje sigurnosne situacije u Sahelu, što se prelijeva na obalne države zapadne Afrike, a potencijalno i na sjevernu Afriku. Druge regije kontinenta, primjerice Rog Afrike, središnja Afrika i Mozambik, i dalje se suočavaju s povećanjem broja napada na civile i vjerske manjine. Vijeće i dalje nepokolebljivo podupire borbu protiv terorizma u Iraku i Siriji te rad Globalne koalicije za borbu protiv Daiša. Postojeću prijelaznu fazu operacije Inherent Resolve trebalo bi iskoristiti za zadržavanje i učvršćivanje postignuća Koalicije i sprečavanje ponovnog uspona Daiša.
5. Vijeće naglašava svoju zabrinutost da aktualna kriza na Bliskom istoku potiče polarizaciju, zbog čega se na globalnoj razini povećavaju radikalizacija i prijetnja od terorizma i nasilnog ekstremizma. U tom kontekstu Vijeće s velikom zabrinutošću napominje da terorističke i nasilne ekstremističke skupine iskorištavaju sukob da dopru do nove publike, mobiliziraju sredstva, radikaliziraju pristaše i potiču nasilje.

6. Vijeće ponovno oštro osuđuje agresivni rat Rusije protiv Ukrajine, koji predstavlja očito kršenje Povelje UN-a. Tu agresiju i njezine posljedice isto tako mogu iskoristiti terorističke i nasilne ekstremističke skupine te će ona imati dugoročne posljedice daleko izvan geografskih granica sukoba.
7. Vijeće naglašava da se povećava prijetnja povezana s nasilnim desničarskim ekstremizmom i terorizmom, pri čemu velik izazov predstavlja širenje transnacionalnih veza između nasilnih desničarskih ekstremističkih skupina i pojedinaca. Osim toga, Vijeće sa zabrinutošću zapaža rast nasilnih antisistemskih ekstremističkih pokreta.
8. Vijeće podsjeća da se teroristi i nasilni ekstremisti i dalje služe komunikacijskim sredstvima i drugim tehnologijama koji nadilaze granice, među ostalim za potrebe financiranja, propagande i radikalizacije. Povrh toga, Vijeće izražava zabrinutost zbog nepoželjnog inozemnog financiranja koje potječe od stranih aktera i utječe na civilno društvo i vjerske organizacije unutar EU-a i na globalnoj razini.

Jačanje veza između vanjskih i unutarnjih aspekata EU-ova odgovora u borbi protiv terorizma

9. Vijeće naglašava da se na terorizam i nasilni ekstremizam mora odgovoriti dosljednim pristupom kojim se aktivno integriraju EU-ova zajednička vanjska i sigurnosna politika te djelovanja u području pravosuđa i unutarnjih poslova. Nadovezujući se na uspješan rad država članica i institucija EU-a koji se odnosi na borbu protiv terorizma te sprečavanje i suzbijanje nasilnog ekstremizma, Vijeće ponovno potvrđuje svoju predanost daljnjem razvoju sinergije uz istodobno izbjegavanje udvostručenja uloga i zadaća.
10. Vijeće ističe da je važno poticati zajedničko razumijevanje izazova koje tvori osnovu za djelotvoran odgovor politike. U tom smislu Vijeće prepoznaje važnu ulogu Obavještajnog i situacijskog centra EU-a, koji nastavlja podupirati EU-u davanjem uvida u aktualne i potencijalne prijetnje povezane s terorizmom i nasilnim ekstremizmom na temelju obavještajnih podataka država članica te doprinosi razumijevanju na razini EU-a kad su posrijedi veze između vanjskih i unutarnjih aspekata terorizma i nasilnog ekstremizma.

11. Vijeće poziva koordinatora EU-a za borbu protiv terorizma, Komisiju i Visokog predstavnika, kojemu pomaže Europska služba za vanjsko djelovanje (ESVD), da u skladu sa svojim institucijskim ovlastima:

- **osiguraju da EU-ove politike, zakonodavstvo i alati za borbu protiv terorizma te sprečavanje i suzbijanje nasilnog ekstremizma ostanu strateški dosljedni** i da se prilagođavaju razvoju prijetnje od terorizma i nasilnog ekstremizma. U tom pogledu Vijeće sa zanimanjem očekuje novu agendu za sprečavanje i suzbijanje terorizma i nasilnog ekstremizma koju je najavila nova Komisija,
- **ojačaju EU-ov multilateralni angažman u borbi protiv terorizma te sprečavanju i suzbijanju nasilnog ekstremizma te ga usklade s EU-ovim prioritetima u pogledu unutarnje sigurnosti.** Prioritetna područja uključuju borbu protiv financiranja terorizma, jamčenje sigurnosti na granicama, suzbijanje nezakonite trgovine, osobito trgovine vatrenim oružjem, sprečavanje i suzbijanje nasilnog ekstremističkog sadržaja na internetu, izgradnju i jačanje otpornosti kritične infrastrukture i zaštitu javnih prostora od terorističkih napada. Iako prepoznaje potrebu za sveobuhvatnom koordinacijom međunarodnih inicijativa, Vijeće ističe da je u borbi protiv terorizma te sprečavanju i suzbijanju nasilnog ekstremizma važno surađivati s UN-om, Vijećem Europe, OEES-om, Globalnom koalicijom za borbu protiv Daiša, NATO-om, Globalnim forumom za borbu protiv terorizma (GCTF) i institucijama nadahnutima njime (Hedayah, Malteški institut (IIJ), Globalni fond za uključenost i otpornost zajednice (GCERF)), Stručnom skupinom za financijsko djelovanje (FATF), skupinom G-7 i relevantnim regionalnim organizacijama, a prema potrebi i s privatnim sektorom, primjerice unutar Globalnog internetskog foruma za borbu protiv terorizma (GIFCT) i organizacije Christchurch Call,

- **pojačaju suradnju u borbi protiv terorizma s trećim zemljama koje su ključne za sigurnost EU-a**, među ostalim većim uključivanjem agencija EU-a za pravosuđe i unutarnje poslove. Posebnu pozornost trebalo bi posvetiti zemljama kandidatkinjama za članstvo u EU-u i našim istočnim i južnim susjedima. U tom kontekstu revizija Zajedničkog akcijskog plana za borbu protiv terorizma za zapadni Balkan pruža jedinstvenu priliku da se razmotri suradnja EU-a i zapadnog Balkana u području borbe protiv terorizma te sprečavanja i suzbijanja nasilnog ekstremizma. Tu bi suradnju trebalo intenzivirati, uzimajući u obzir konkretne potrebe naših partnera sa zapadnog Balkana. Suradnja s južnim susjedstvom i inicijativama koje predvode afričke zemlje i dalje je iznimno važna. S obzirom na sve veću prijetnju ISKP-a Vijeće prepoznaje važnost EU-ovih partnera iz središnje Azije koji su ključni akteri u borbi protiv terorizma te sprečavanju i suzbijanju nasilnog ekstremizma u regiji. Vijeće isto tako naglašava važnost daljnje suradnje s partnerima iz jugoistočne Azije u borbi protiv terorizma te sprečavanju i suzbijanju nasilnog ekstremizma.

12. Vijeće ponovno potvrđuje mandat koordinatora EU-a za borbu protiv terorizma kako ga je utvrdilo Europsko vijeće te poziva koordinatora da nastavi:

- **promicati sveobuhvatan pristup jačanjem veza između vanjskih i unutarnjih nastojanja u borbi protiv terorizma te sprečavanju i suzbijanju nasilnog ekstremizma**, uz potporu Visokog predstavnika i Komisije te osiguravajući koordiniran rad unutar Unije na borbi protiv terorizma,
- **redovito izvješćivati Vijeće o napretku i djelotvornosti inicijativa s vanjskim i unutarnjim dimenzijama u području borbe protiv terorizma te sprečavanja i suzbijanja nasilnog ekstremizma**, te Vijeću nastavi predstavljati relevantne preporuke o politikama,
- **pratiti provedbu zaključaka Vijeća o borbi protiv terorizma i nasilnog ekstremizma**,
- **jačati odnose Unije i trećih zemalja u području borbe protiv terorizma**, osiguravajući dosljednost između vanjskog i unutarnjeg djelovanja EU-a u području borbe protiv terorizma i u potpunosti uzimajući u obzir stajališta država članica, Komisije i Visokog predstavnika.

13. Vijeće poziva Visokog predstavnika, kojemu pomažu ESVD i prema potrebi Komisija i koordinator EU-a za borbu protiv terorizma, da:
- **nastavi održavati dijaloge EU-a usmjerene na djelovanje i savjetovanja s trećim zemljama i multilateralnim organizacijama o borbi protiv terorizma**, osiguravajući da se isporuče opipljivi rezultati u vezi s pitanjima koja se odnose na vanjsku i unutarnju sigurnost EU-a. Presudno je zadržati i povećati komplementarnost s dijalozima EU-a o pravosuđu i unutarnjim poslovima. Uključivanje država članica u pripremu i praćenje dijaloga i savjetovanja o borbi protiv terorizma dovodi do kohezivnije i dosljednije vanjske politike EU-a u području borbe protiv terorizma, što dokazuje sudjelovanje predsjednika Radne skupine COTER u dijalozima EU-a o borbi protiv terorizma,
 - **iskoristi puni potencijal EU-ove mreže stručnjaka za borbu protiv terorizma i sigurnost**, koja se pokazala središnjom komponentom EU-ovih alata i alata država članica za borbu protiv terorizma te važnim instrumentom za potporu razvoju politika i djelovanjima EU-a u području borbe protiv terorizma. Mreža bi trebala nastaviti s radom na prepoznavanju trendova koji imaju posljedice za unutarnju sigurnost EU-a te doprinositi izradi programa EU-a za borbu protiv terorizma te sprečavanje i suzbijanje nasilnog ekstremizma. Budući da se terorističke prijetnje stalno mijenjaju, mreža mora predvoditi napore u suzbijanju terorizma i nasilnog ekstremizma te često razmjenjivati informacije s državama članicama, na lokalnoj razini i na razini radne skupine. Informacije koje prikupi mreža Visoki predstavnik redovito će dijeliti s glavnim gradovima država članica, među ostalim dijeljenjem izvješća stručnjaka,
 - **promiče sinergiju između aktivnosti u okviru misija i operacija ZSOP-a, relevantnih delegacija EU-a, stručnjaka EU-a za borbu protiv terorizma i sigurnost i projekata u području borbe protiv terorizma te sprečavanja i suzbijanja nasilnog ekstremizma koji se financiraju sredstvima EU-a,**

- **u potpunosti iskoristi EU-ovo članstvo i aktualni mandat supredsjednika Globalnog foruma za borbu protiv terorizma (GCTF)** za potporu razvoju dobre prakse i smjernica za svladavanje postojećih i novih sigurnosnih izazova te izazova koji se mijenjaju u skladu sa strateškom vizijom GCTF-a za sljedeće desetljeće, osobito za potporu praktičnim alatima za izgradnju kapaciteta u cilju borbe protiv terorizma i nasilnog ekstremizma u vezi s prijetnjama koje iziskuju sveobuhvatni pristup, s posebnim naglaskom na afričkom kontinentu. Ta bi djelovanja trebalo provoditi u sinergiji s drugim postojećim formatima koji se bave pitanjem borbe protiv terorizma i nasilnog ekstremizma.

14. Vijeće poziva Komisiju da:

- **promiče odgovarajuću razmjenu informacija o terorizmu i nasilnom ekstremizmu između agencija EU-a za pravosuđe i unutarnje poslove i pouzdanih partnera**, u okviru njihovih mandata i uz obavješćivanje država članica,
- **jednom godišnje informira o projektima za izgradnju kapaciteta u području borbe protiv terorizma te sprečavanja i suzbijanja nasilnog ekstremizma koji se financiraju sredstvima EU-a**, kako bi se osigurala učinkovita upotreba sredstava EU-a, izbjeglo udvostručavanje ili manjak financijskih sredstava te olakšali doprinos i sudjelovanje država članica. Vijeće potiče EU i države članice na djelovanje koje je usmjereno na povećanje njihovih individualnih i zajedničkih kapaciteta, kao i kapaciteta partnerskih zemalja, radi odgovora na terorizam i nasilni ekstremizam. U tom kontekstu Vijeće pozdravlja početak rada Centra znanja EU-a o sprečavanju radikalizacije, čime će se povećati EU-ova pomoć državam članicama i prioritetnim trećim zemljama u njihovim nastojanjima da spriječe i suzbiju radikalizaciju i nasilni ekstremizam u svim njihovim oblicima,
- **poduzme daljnje korake na temelju uspješnih pregovora o revidiranoj paneuropskoj definiciji kaznenog djela terorizma** za Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju terorizma, koja bi trebala doprinijeti većoj pravnoj sigurnosti i potaknuti daljnju izradu međunarodnih normi koja je u potpunosti usklađena sa zakonodavstvom Europske unije.

15. Vijeće ističe važnost nacionalne koordinacije ministarstava i agencija nadležnih za vanjske i unutarnje aspekte borbe protiv terorizma te sprečavanje i suzbijanje nasilnog ekstremizma i poziva države članice da:
- doprinesu koordiniranom i dosljednom djelovanju EU-a u borbi protiv terorizma razmjenom informacija o vlastitim politikama unutar relevantnih pripremnih tijela Vijeća. Ovisno o slučaju, to uključuje informacije o bilateralnim dijalozima s trećim zemljama i multilateralnim organizacijama na temu borbe protiv terorizma,
 - pruže pravodobne političke smjernice za EU-ov bilateralni i multilateralni angažman u borbi protiv terorizma te u potpunosti surađuju s Visokim predstavnikom na pripremi i praćenju dijaloga EU-a o borbi protiv terorizma,
 - povećaju djelotvornost i koordinaciju izrade EU-ovih programa za borbu protiv terorizma te sprečavanje i suzbijanje nasilnog ekstremizma tako da razmjenjuju informacije o vlastitim projektima i najboljoj praksi u vezi s izgradnjom kapaciteta i pridruže se inicijativama Tima Europa.

16. Vijeće se obvezuje da će:

- dodatno poboljšati koordinaciju unutar Vijeća, osobito između pripremnih tijela koja se u okviru svojih mandata bave terorizmom i nasilnim ekstremizmom, i istražiti sinergiju s drugim relevantnim radnim skupinama u području zajedničke vanjske i sigurnosne politike te pravosuđa i unutarnjih poslova. Radna skupina za terorizam (međunarodni aspekti, COTER) i Radna skupina za terorizam (TWP) trebale bi nastaviti s praksom održavanja redovitih zajedničkih sastanaka kako bi utvrdile konkretna djelovanja kojima se uzimaju u obzir vanjske i unutarnje veze u borbi protiv terorizma i nasilnog ekstremizma. Vijeće naglašava da su redovita zajednička savjetovanja važna za osiguravanje usklađenosti radnih skupina koje se bave mjerama ograničavanja povezanima s borbom protiv terorizma, uz promicanje suradnje i puno poštovanje njihovih mandata,
- poboljšati komunikaciju između COTER-a i Političkog i sigurnosnog odbora (PSO), omogućujući strateške rasprave usmjerene na djelovanje koje će obuhvaćati sve aspekte terorizma i nasilnog ekstremizma,
- osigurati da povezivanje vanjskih i unutarnjih aspekata borbe protiv terorizma te sprečavanja i suzbijanja nasilnog ekstremizma ostane prioritet tako što će redovito revidirati provedbu ovih zaključaka.